

umetnost kritika politika

likovni
program
CZKD
2022

Centar za kulturnu dekontaminaciju

Likovni program: Umetnost, kritika i politika 2022

Urednik: Dejan Vasić

U okviru likovnog programa CZKD Centra *Umetnost, kritika, politika* nastavili smo sa radom na afirmaciji kritičkog diskursa i promovisanjem emancipatorskih praksi, kroz otvaranje javnog prostora za dijalog i razmenu znanja u Srbiji, regionu bivše Jugoslavije i u širem međunarodnom kontekstu. Organizovali smo izložbe, predavanja, kompleksne performativne događaje, javne diskusije i istraživačke projekte usmerene ka prepoznavanju i afirmaciji različitih medijskih, edukacijskih i političkih paradigmi, u nastojanju da održimo i intenziviramo postojeće, ali i da uspostavimo nove saradnje i razmenu u međunarodnom umetničkom kontekstu.

Tokom 2022. godine nastavili smo da se bavimo pitanjem arhiva i načina na koji se putem likovne i vizulene umetnosti mogu upostoriti u javnom prostoru. Likovni program otvorile su performansom Vlasta Delimar i Vesna Stilinović *Ka dostojanstvu (starenja)*, kojim se preispituju granične zone performansa izvođenjem retrospektiva svojih radova nastalih u proteklih pet decenija iz pozicije vizuelne umetnice i glumice. U protekle tri godine u dijalogu između Pozorišnog i Likovnog programa Centra, Ana Miljanić razvija predstavu *AT90*, koja je u vidu kompleksnog performativnog izvođenja *AT-90: Performativni arhiv*, aktivacija predstavljena tokom oktobra u Paviljonu CZKD-a, kao i na Memorijalu Nadežde Petrović *Gestovi znakovi Života*, koji su kurirali Bojan Đorđević i Siniša Ilić.

Levo:

Sanja Anđelković, *Sneg padne na jednoj strani sveta, druga ga uhvati*, pogled na postavku izložbe
foto: Srđan Veljović, 2022.

Zajedno sa kolegicom Simonom Ognjanović, sa kojom kuriram istraživačko-izlagački projekat *Um(j)etnost nakon zločina*, pozvao sam Bojanu Pejić da održi predavanje *Kustoski radovi, Ili, „sve što je čvrsto topi se u vazduh“*, kojim je dala osvrt na oporostoravanje kritičkog diskursa svoje kustoske prakse, i Balinta Sombatija koji je reizveo svoja četiri performansa *Probijanja 12, Na liniji 10, Vertikalna 10 i Evolution 18*, dovodeći ih u vezu sa svojim tekstom *Danas je RAT! Balkanska tragedija u opusu umetnika bivše Jugoslavije*. Na Izložbi Arpada Pulaia *Senzacija vunjenih vlakana*, izloženi su radovi iz ciklusa *Koreni tekstila, Introspekcija, Arktička morska čigra*, i multidisciplinarni rad *Da li je digitalno taktilno?*, uz zvučni zapis procesa filcanja vune, kojim je ukazano na performativnost njihovog nastanka. U okviru istraživačkog projekta *Sekundarna arhiva*, zajedno sa kolegicama Mirjanom Dragosavljević, Simonom Ognjanović i Jelenom Vesić, radio sam na prikupljanju iskaza u prvom licu umetnica koje su deo umetničke scene od 1945. godine do danas. Pitanje veze između umetnosti, života i politike koje je okomica iskaza, bilo je i osnov za snimanje zvučnog rada koji je okupio više od 160 umetnica iz Istočne, Centralne i Južne Evrope, a koji je predstavljen na Manifesti 14 u Prištini kao i u Paviljonu Veljković tokom 2022. godine. Dobitnica nagrade Otvorenog poziva *Sekundarne arhive*, Sanja Anđelković, na svojoj prvoj samostalnoj izložbi *Sneg padne u sred leta na jednoj strani sveta, druga ga uhvati*, u vidu prostorne instalacije je predstavila svoje video radove i filmove nastale u poslednje dve godine u kojima iz perspektive savremenih ekoloških problema promišlja horizont budućnosti kroz simbiozu sveta živog i ne-živog, životinja, biljaka i ljudi.

Zahvaljujem se na saradnji i poverenju umetnicama i umetnicima Vlasti Delimar, Vesni Stilinović, Balintu Sombatiu, Beate Line, Arpadu Pulaia, Ani Miljanić i Sanji Anđelković, kao i kustoskinji Bojani Pejić. Veliku zahvalnost za podršku u realizaciji izložbe Sekundarne Arhive dugujemo timu ljudi

koji je radio na zvučnoj instalaciji: Katarzyna Kozyra, Asia Tsisar, Paulina Bijoch, Iga Maria Szczepanska, Basia Bańda, Anna Baumgart, Beata Ewa Białecka, Dobra Borkała, Bogna Burska, Izabela Chamczyk, Magdalena Cierniewicz, Ewa Ciepielewska, Agata Cieślak, Martyna Czech, Tatiana Czekalska, Iwona Demko, Monika Drożyńska, Karolina Gembara, Małgorzata Goliszewska, Barbara Gryka, Małgorzata Gurowska, Izabella Gustowska, Joanna Helander, Marta Hryniuk, Ewa Hubar, Karolina Jabłońska, Edka Jarzab, Zuzanna Janin, Katarzyna Józefowicz, Agnieszka Kalinowska, Kle Mens, Kolektyw Łaski, Dominika Kowynia, Katarzyna Kozyra, Marta Krześlak, Aleksandra Kubiak, Agnieszka Kurant, Natalia LL, Ewa Łuczak, Agnieszka Mastalerz, Martyna Miller, Małgorzata Mirga-Tas, Małgorzata Mycek, Ania Nowak, Dorota Podlaska, Aleka Polis, Marta Romankiv, Irmira Rusicka, Jadwiga Sawicka, Anna Siekierska, Aleksandra Ska, Jadwiga Subczyńska, Katarzyna Szumska, Małgorzata Turewicz-Lafranchi, Ewelina Węgiel, Jaśmina Wójcik, Agata Zbylut, i Katarzyna Kozyra Foundation (Poljska), Adela Demetja, Bora Baboči & Jona Xhepa, Donika Çina, Yllka Gjollës, Ledia Kostandini, Iva Lulashi, Violana Murataj, Silvi Naçi, Flutura Preka, Edit Pula, Merita Selimi, Eli Xoxa, i Tirana Art Lab (Albania), Anna Chistoserdova, Valentina Kiselyova, Xisha Angelova, Alena Davidovich, Zhanna Gladko, Janna Grak, Masha Maroz, Volha Maslouskaya, Vika Mitrichenko, Marina Naprushkina, Ulyana Nevzorova, Ala Savashevich, Nadya Sayapina, Olga Sazykina, Antonina Slobodchikova, Anna Sokolova, Tamara Sokolova, Olia Sosnovskaya, Varvara Sudnik Masha Svyatogor, Galina Vasilyeva, Natalya Zaloznaya, Alesia Zhitkevich, i Ambasada Kultury (Belorusija), Piotr Sikora, Daniela Šiandorová, Darina Alster, Veronika Šrek Bromová, Markéta Garai, Libuše Jarcovjaková, Magdalena Jetelová, Alena Kotzmannová, Viktorie Langer, Mirka Ptáčková, Sráč Sam, Sláva Sobotovičová, Adéla Součková, i MeetFactory (Republika Češka), Róna Kopeczky, Nikolett Balázs, Marianne Csáky, Orshi Drozdik, Sári Ember, Andrea Fajgerné Dudás, Viola

Fátyol, Judit Kis, Katalin Ladik, Ágnes Éva Molnár, Viktória Monhor, Tímea Oravec, Katharina Roters, Katarina Šević, Eszter Ágnes Szabó, Eszter Szabó, Lilla Szász, Henrietta Szira, Kata Tranker, Dominika Trapp, i Easttopics (Mađarska), Erëmirë Krasniqi, Renea Begolli, Lirije Buliqi, HAVEIT, Majlinda Hoxha, Zake Prelvukaj, Miradije Ramiqi, Kaltrinë Rrusterni, Fitore Isufi Shukriu-Koja, Alketa Xhafa Mripa, Rudina Xhaferi, Valbona Zherka, i Oral History Initiative (Kosovo), Mirjana Dragosavljević, Simona Ognjanović, Jelena Vesić, Dubravka Đurić, Isidora Ilić, Ivana Ivković, Ana Knežević, Bojana Knežević, Neda Kovinić, Milena Maksimović (1976-2014), Marina Marković, Jelena Micić, Darinka Pop Mitić, Mima Orlović (1965-2020), Tanja Ostojić, Andrea Palašti, Vesna Pavlović, Jelica Radovanović, DRUGarica Milica Rakić, Ivana Smiljanić, Jasmina Tešanović, Milica Tomić, Vesna Vesić, Katarina Zdjelar, Dragana Žarevac, (Srbija), Lucia Kvočáková, Leontína Berková, Pavlína Fichta Čierna, Ľubomíra Sekerášová, i björnsonova (Slovačka), Iryna Polikarchuk, Yana Bachynska, Tereza Barabash, Oksana Chepelyk, Olia Fedorova, Uli Golub, Ksenia Hnylytska, Alevtina Kakhidze, Tetiana Kornieieva, Yulia Kostereva, Yulia Krivich, Maria Kulikovska, Anna Manankina, Valeria Troubina, Anna Zvyagintseva i Artsvit Gallery (Ukrajina). Na fotografijama sa događaja Srđanu Veljoviću, Marijani Markoskoj koja je zadužena za dizajn i vizuelni identitet Likovnog programa CZKD Centra, i Vesni Milosavljević i portalu Seecult na medijskim najavama događaja. Kolegicama iz Centra za kulturnu dekontaminaciju, direktorki Ani Miljanić, Aleksandri Sekulić, Slavici Vučetić, Danici Stojanović, Ani Čosić, Loli Joksimović, Ljubici Slavković, Ani Isaković, Andrei Šauli, kao i kolegama Draganu Škoriću, Mihajlu Jovanoviću i Dušanu Muriću, koji su pružili administrativnu i tehničku podršku pri realizaciji izložbi.

Desno:

Bojana Pejić, *Kustoski radovi, III*,
„sve što je čvrsto topi se u vazduh“, predavanje,
foto: Srđan Veljović

Vlasta Delimar i Vesna Stilinović

Prema dostojanstvu (starenja)

Performans: 09.09.2022.

Uz dirljivu i vrlo snažnu rečenicu Vesne Stilinović "nisam znala da će mi starost biti tako lijepa" dogodila mi se pojačana potreba za nastavkom rada na problematici starenja i starosti.

Do sada sam se bavila Pripremanjem za starenje uz nekoliko performansa u kojima je bila uključena i moja mama koja mi je pomogla da pokušam zaobiti ili popraviti neke greške u odnosu na starenje.

Levo i dole:
Vlasta Delimar i Vesna Stilinović, *O dostojanstvu (starenja)*
foto: Srđan Veljović

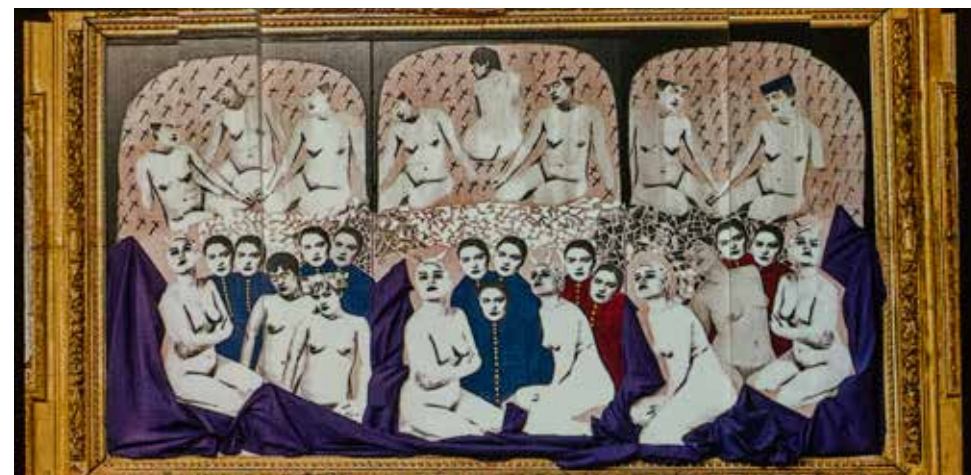
U tom nizu radova svakako je bio i vrlo uspješan performans *Pravo na orgazam* iznad 60 koji sam prvi puta izvela 2016. godine u Beču te kasnije još u niz gradova.

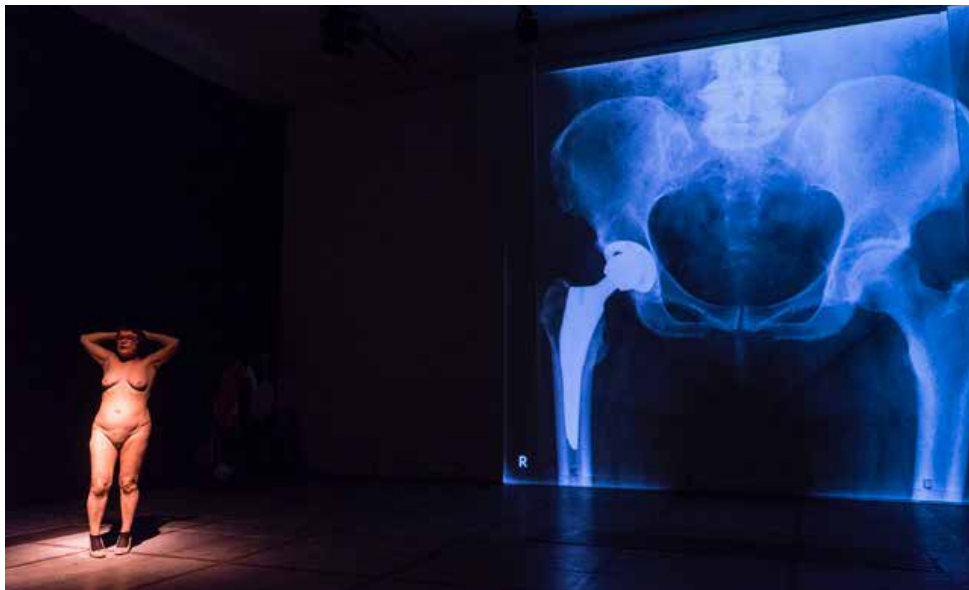
Do spozaje o starenju kao prirodnom procesu te odnosu društva prema starosti i starenju, dolazila sam kroz razna istraživanja i došla sam do porazavajućih otkrića da društvena zajednica još uvijek starost doživljava više kao teret a ne kao sastavni dio zajedničke egzistencije.

No, suvremena gerontologija pokušava zazor društva prema starenju i starijim osobama osvjetiti na razne načine te nam pruža niz mogućnosti poboljšanja načina života.

Zato sam odlučila, neka moje starenje bude uspješno, aktivno i zdravo starenje, jer starenje nije propadanje već povećavanje vlastitog potencijala zato, starjeti znači rasti.

Na slične stavove o starenju našla sam kod Vesne Stilinović s kojom sam već imala uspješnu suradnju u pripremama za performans *Dolina* 2018. godine a posebno me se dojmio njezin novi način života.

Vlasta Delimar i Vesna Stilinović, *O dostojanstvu (starenja)*
foto: Srdjan Veljović

2020. godine Vesna Stilinović koja je nakon dužeg perioda problema s vidom i potpuno oslijepila u jednom telefonskom razgovoru povjerila mi je svoju novu intimu, novi svijet u kojem sada živi, novi prostor s nekim drugačijim imaginacijama koje su do kraja osobne, ali ih je moguće prezentirati drugima i podijeliti, ponuditi kao pokušaj poistovjećivanja.

Meni, kojoj je značaj prostora jedan od važnijih komponenti kreacije, ulazak u novi prostor Vesne Stilinović je nešto s čim sam se susrela prvi puta i što mi je otvorilo još jednu veliku mogućnost egzistencijalnog istraživanja a kroz hedonističke afinitete, erotsku velikuodušnost pa sve do socijalnih problematika s kojima se u starosti susrećemo. Možda se Vesni Stilinović kao profesionalnoj glumici njezin novi prostor egzistencije i kreacije pojavio kao prirodan proces, kao ulazak iz jedne transformacije u drugu, s time da se početak bivanja u novom prostoru više ne događa kao

imaginacija kroz glumu, već to bivanje postaje permanentni performans, totalno stapanje privatnog i izvođačkog, što je meni posebno interesantno kao poveznica nas dviju žena.

Vesna Stilinović navršila je 77 godina a ja 66 godina. Vesna je glumica a ja performerica. Vesna je sada postala performerica a ja sam i dalje performerica.

Nas dvije performerice napravile smo zajednički performans kojim smo pokušale naša starenja prikazati kao put prema dostojanstvenom starenju, kao neminovnost egzistencije modernog društva 21 stoljeća. Performans se sastojati od multimedijalne izvedbe kroz video projekcije na sceni (veliko platno), fotosekvence fotografskih zapisa memorije, zvučne efekte, glazbu, scenski pokret, govor autorica i prostornih instalacija na sceni.

Vlasta Delimar

Vlasta Delimar je vizuelna i performans umetnica koja je od kraja sedamdesetih prisutna na umetničkoj sceni bivše Jugoslavije i internacionalno. Formalno obrazovanje stekla je u oblastima istorije umetnosti i etnologije. Njeno umetničko delovanje manifestuje se u medijima akcije, performansa, hepeninga, fotografije, videa, i kombinovanih tehnika, i usmereno je na neposredan i direktan odnos umetnice i publike. Od 2005. godine, Vlasta Delimar organizuje međunarodni festival performansa na vlastitom imanju u mestu Štaglinec pored Koprivnice. Članica je Hrvatske Asocijacije Likovnih Umetnika. Tokom karijere izlagala je na samostalnim i grupnim izložbama u Beogradu, Belfastu, Berlinu, Bolonji, Budimpešti, Bafalu, Duisburgu, Frankfurtu, Ženevi, Glasgovu, Gracu, Kaselu, Klagenfurtu, Kjotu, Londonu, Lionu, Ljubljani, Naganu, Njujorku, Parizu, Pitsburgu, Zagrebu, itd.

Vesna Stilinović rođena 1945. godine u Beogradu. Diplomirala je glumu na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti. Sedamdesetih radila je kao realizator na Hrvatskoj televiziji. Bila je prvakinja Drame Hrvatskog narodnog kazališta u Varaždinu u kojem je ostvarila sedamdesetak uloga. Dugi niz godina bavila se edukacijom mladih i vodila dramske radionice u kojima je bila usredotočena na scenski govor kroz improvizaciju, kazališnoj šminki i scenografiji. 2018. godine napravila je zapažen performans Sedam dana stvaranja u sklopu performans festivala u Pazinu kada je sedam dana svako jutro nepomično sjedila na različitim lokacijama grada Pazina i prosila.

Vlasta Delimar i Vesna Stilinović, *O dostojanstvu (starenja)*, foto: Srdjan Veljović

Bojana Pejić

Kustoski radovi, Ili, „sve što je čvrsto topi se u vazduh“

Predavanje: 23.09.2022.

U ovom predavanju pokušala sam da predstavim – i ponovo promislím – nekoliko izložbi savremene umetnosti koje sam tokom poslednjih dvadesetak godina realizovala kao gostujuća kustoskinja u Stokholmu, Beogradu i Beču.

Čini mi se da drugi deo naslova predavanja – „sve što je čvrsto topi se u vazduh“ – najbolje definiše kustosku praksu: umetnička izložba je „vizuelna mašina“, kako ju je jednom davno nazvao Đermano Čelant (Germano Celant), provizorni događaj, odnosno prostorni narativ koji uvek ima privremeno materijalno prisustvo. Kada se završi, materijalnost izložbe – umetnički radovi koji su privremeno kontekstualizovani za potrebe izložbe, kao i način na koji su oni uprostoreni na datoj lokaciji (galeriji, muzeju) se nepovratno gube i za kustosa i za publiku – „istopili su se u vazduh“ i poprimaju drugačiju – nematerijalnu formu: ostaju u sećanju.

Naravno da nam katalog izložbe, plan postavke, prikazi izložbe i reprodukcije radova objavljeni u stručnoj štampi tokom njenog trajanja, kao i kasnija istoričarsko-umetnička interpretacija izložbe pomažu „da se bolje sećamo“, ali ono što ne može da se rekonstruiše je njena prostorna dimenzija kao i iskustvo koje posetioci imaju dok posmatraju radove i hodaju kroz postavku, pokušavajući da shvate i/ili kritikuju ono što su kustoskinja hteli „da (im) kažu“. U stručnoj literaturi ovaj kustoski potez se zove „politika izlaganja“. Ovim prilikom ću pokušati da promislím „šta sam htela da kažem“ sa dve međunarodne, takozvane „geografske“ izložbe: *After the Wall - Art and Culture in Post-Communist Europe*, (1999-2001) i *Gender Check Femininity and Masculinity in the Art of Eastern Europe*, (2009-2010) koje su kontekstualizovale radove nastale u „Istočnoj Evropi“, odnosno „bivšem Istoku“, a koje pripadaju trendu kasnije nazvanom „Curating Eastern Europe“. Pored toga, biće reči i o izložbi *Artist-Citizen - Umetnik-građanin/Umetnica-građanka*, 49. Oktobarskom Salonu, na kojoj su bili pokazani umetnički radovi nastali u vremenu galopirajuće globalizacije.

Desno:
Bojana Pejić, *Kustoski radovi, Ili, „sve što je čvrsto topi se u vazduh“*, predavanje
foto: Srđan Veljović, 2022.

Bojana Pejić rođena je 1948. godine u Beogradu (SFR Jugoslavija). Diplomirala je na odseku Istorija umetnosti na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1975. godine. U maju 2005. godine, odbranila je doktorsku disertaciju „The Communist Body: Politics of Representation and Spatialization of Power the SFR Yugoslavia (1945-1991)“ na Carl von Ossietzky Univerzitetu u Oldenburgu (Nemačka). Bojana Pejić piše likovne kritike od početka 1970-ih, a od sredine 1980-ih bila je saradnica časopisa *Artforum* (Njujork) i kasnije *artpress* (Pariz). Od početka 1990-ih njeni monografski tekstovi o umetnicima i umetnicama, kao i teorijske studije objavljivane su u Nemačkoj, SAD-u, Austriji, Poljskoj, Švedskoj, Japanu, Slovačkoj, Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Litvaniji itd. Nagradu „Lazar Trifunović“ dobila je 1999. godine, a Igor Zabel nagradu 2022. Godine.

Bila je Rudolf Arnheim Guest Professor na odseku za Istoriju umetnosti na Humboldt Univerzitetu u Berlinu (2003); na Carl von Ossietzky Univerzitetu u Oldenburgu (2006/2007); na CEU (Central European University) u Budimpešti na odseku Gender Studies (2013). Bila je gostujuća predavačica na Bauhaus University u Vajmaru na kursu profesorke Danice Dakić, „Public Art and New Strategies“ (2014-2020). Bila je Senior Non-Resident Fellow na New Europe College (NEC) u Bukureštu (Getty Program) na seminaru „Periodization in the History of Art and its Conundrums. How to tackle them in East-Central Europe“ (2018-2022).

Bojana Pejić je bila asistentkinja u Galeriji Studentskog kulturnog centra od 1971. godine, a kasnije i urednica u SKC-u (1977-1991). Organizovala je međunarodni simpozijum „Body in Communism“ u Literaturhaus (1995) u Berlinu. Na poziv Dejvida Eliota (David Elliott) bila je glavna kustoskinja izložbe *After the Wall - Art and Culture in Post-Communist Europe*, koju je organizovao Moderna Museet u Stokholmu, a koja je kasnije održana u Budimpešti (2000), i u Berlinu (2000/2001). Bila je jedna od kustosa izložbe *Aspects/Positions*, u Museum für Moderne Kunst Stiftung Ludwig (MUMOK) u Beču. Bila je umetnička direktorka međunarodne izložbe *Artist-Citizen - Umetnik-građanin/Umetnica-građanka*, 49. Oktobarski Salon (2008), u Beogradu. Bila je glavna kustoskinja projekta i izložbe *Gender Check: Femininity and Masculinity in the Art of Eastern Europe*, održanoj u MUMOK u Beču (2009) i u Zachęta National Gallery of Art u Varšavi (2010). Zajedno sa Olivijom Nitis (Olivia Nitis), bila je kustoskinja izložbe *Good Girls - Memory, Desire, Power*, u Museum of Contemporary Art (MNAC) in Bukureštu (2013); sa Račel Ric-Voloh (Rachel Rits-Volloch), organizovala je izložbu *HERO MOTHER - Contemporary Art by post-Communist Women Rethinking Heroism* (MOMENTUM Gallery, Kunstquartier Bethanien, Berlin, 2016).

Predavanje je realizovano u okviru Likovnog programa CZKD Umetnost, kritika politika i istraživačko-izlagačkog programa Um(j)etnost nakon zločina, koji kuriraju Dejan Vasić i Simona Ognjanović.

Balint Sombati

Danas je rat!

Performans: 4.12.2022.

Čovek današnjice ne umire, već biva ubijen. U ovim okolnostima rat se određuje kao uobičajena popratna pojava života.
Balint Sombati, Danas je RAT! Balkanska tragedija u opusu umetnika bivše Jugoslavije, 1995.

Balint Sombati, istaknuti predstavnik nove umetničke prakse u Jugoslaviji i jedan od osnivača konceptualne umetničke grupe „Bosch+Bosch” (Subotica, 1969–1976), radikalno je reartikulisao svoj umetnički jezik tokom devedesetih godina usled aktuelnih ratnih zbivanja. Politički kontekst raspada Jugoslavije postaje tematsko i znakovno referentno polje gotovo svih njegovih nastupa i akcija, kao i seminalnog teksta u kontekstu promišljanja odnosa "umetnosti nakon zločina" Danas je RAT! Balkanska tragedija u opusu umetnika bivše Jugoslavije koji je Sombati objavio u Projeka*t br. 5 1995. godine. Naslanjajući se i reflektujući iskustvo vlastitog mišljenja i delovanja u kontekstu ovih pitanja, Sombati je iz aktuelne perspektive promislilo i zajedno sa Beate Line ponovo izveo performanse Probijanje, Na liniji, Vertikala i Evolution koji u širem smislu reflektuju i odnos umetnosti i zločina.

Levo:
Balint Sombati, *Probijanje* '12, performans
foto: Srđan Veljović, 2022.

Probijanje '12

Performans je zasnovan na video radu Probijanje. Tokom više od jedne decenije, počev od 2001. godine, svakoga sam meseca prelazio srpsku-mađarsku granicu barem jednom. Svakom tom prilikom, u duhu intimnog rituala, popišao sam državnu granicu na taj način što sam u određenom trenutku ušao u wc, napunio šolju svojom mokraćom i pustio vodu kada je voz stigao na ničiju zemlju.

2017. godine je načinjen je dokumentarni snimak te akcije sa porukom da se državne granice izbrišu. Kasnije Mađarska vlada je podigla metalnu ogradu duž granice i time je moj gest dobio novu dimenziju.

[Dok se u pozadini loop-uje video Probijanje čuje se naizmenično srpska i mađarska himna. Na taj ritam iz svojih usta izvlačim nacionalne trikolore trake sa kojima radim pokrete koji podećaju na slet vežbe 60-ih godina.]

Na Liniji '10

Ideja ovog performansa je na neki način srodna sa problematikom granica. Posle ratovanja 1990-ih godina na tlu Jugoslavije neki su tvrdili da je to bio, između ostalog, sukob seoske i urbane kulture. Tačnije: neka vrsta osvete seoske kulture i mentaliteta nad gradskom kulturom i mentalitetom. Ova pojava i danas postoji, nije se ništa bitno promenilo.

[Na tlo povlačim lepljivu traku i prostor delim na dva jednaka dela. Sa jednog kraja prostora bacam na liniju gramofonske ploče domaće (jugoslovenske) pop i rok muzike iz 70-ih, a sa drugog kraja vinilne proizvode "narodnjaka". Radnja podseća na dečiju igru mog detinjstva kada smo isto to radili sa metalnim novčićima. Ploča koja je najbliže liniji proglašava se pobednikom, stavlja se na gramofon i reprodukuje se za publiku.]

Vertikala '10

[Nago žensko telo stoji u snopu svetla. Ona polako žvače komade uglja, iz njenih usana curi crna boja. Prilazim joj i namažem svoj kažiprst tom bojom više puta i po sredini tela povučem crnu liniju, sve do njenog polnog organa. Kanapom iz njene vagine izvlačim crni tenk i odvučem ga u mračni deo prostorije.]

Balint Sombati, *Evolution*
(scena iz video rada, koautor Edita Kadirić)
Subotica, 2020-2021.

Evolution '18

U ovom video radu iz 2021. čiji je koautor Edita Kadirić govorim o tome kako virusna kriza utiče na globalni umetnički sistem.

Balint Sombati (1950), umetnik je koji deluje u mediju performansa, prostornih instalacija, vizuelne poezije, elektrografike, postkonceptualizma i urbane semiologije. Aktivan je i kao pisac, urednik, umetnički organizator. Član je i osnivač konceptualne umetničke grupe „Bosch+Bosch” (Subotica, 1969–1976) i istaknuti predstavnik jugoslovenske „nove umetničke prakse”. Od 2000. godine živi u Budimpešti gde uređuje časopis za umetnost *Magyar Műhely*, vodi istoimenu galeriju, organizuje zajedničke izložbe mađarskih i internacionalnih umetnika, piše za vodeće umetničke časopise, izdaje knjige. Poslednjih godina bavi se tematičkom rodne zemlje, zavičaja tj. Heimata, istražujući pojmovne poremećaje ovog termina u svetlu migracija i selidbe naroda, te etničkih entiteta u bliskoj prošlosti. Izbor nagrada i odlikovanja: Nagrada „Lajos Kassák” za književni rad, Pariz, 1989; nagrada izdavačke kuće „Forum” za likovnu umetnost, Novi Sad, 1993; Nagrada „Sava Šumanović” za likovnu umetnost, Novi Sad, 2007; Nagrada „Mihály Munkácsy” za likovno stvaralaštvo, Budimpešta, 2008; Nagrada „Vladislav Ribnikar” za najbolju izložbu u Srbiji 2014, Beograd, 2015; Viteški krst – državno odlikovanje Mađarske za doprinos savremenoj umetničkoj sceni, Budimpešta, 2018.

Performans je realizovan u okviru Likovnog programa CZKD Umetnost, kritika politika i istraživačko-izlagačkog programa Um(j)etnost nakon zločina, koji kuriraju Dejan Vasić i Simona Ognjanović.

Desno gore:
Balint Sombati, *Na liniji '10*, performans
foto: Srđan Veljović, 2022.

Desno dole:
Balint Sombati i Beate Line, *Vertikala '10*, performans
foto: Srđan Veljović, 2022.

AT-90: Performativni arhiv, aktivacija

Prostorno-specifična instalacija:
05.10-13.11.2022. godine.

Ana Miljanić, izvođačko-
autorsko-tehnička ekipa
predstave AT-90 i autorski tim
Performativnog arhiva.

Autentična tumačenja: '90 najbliže se mogu
odrediti kao svojevrsni performativni arhiv, nastao
na iskustvima metodologije pozorišnog rada i
procesa razvijenog u okviru predstave „Auten-
tična tumačenja”: '68. Naslanjajući se i ovog puta
na čin prepričavanja kao konstitutivni element
pripremnog radnog procesa a potom i pozorišne
artikulacije, AT-90 realizovana su na temelju
arhiva formiranog kroz seriju usmerenih intervju
sa preko pedeset svedoka i aktera umetnosti i
kulture otpora u Srbiji devedesetih. Čin prepri-
čavanja redefiniše uobičajenu logiku dokumen-
tarizma dovodeći u pitanje sam status i funkciju
dokumenta, performativno preispitujući načine,
domete i prirodu transfera ličnog i istorijskog isku-
stva i znanja. Na 31. Memorijalu Nadežde Petrović

„Gestovi, znakovi života”, kao i u okviru Likovnog
programa CZKD centra, performativni arhiv
prikazan je u dva formata: u formi živih izvođenja,
kao i kroz izložbenu artikulaciju realizovanu u formi
prostorno specifične instalacije u okviru koje će
biti dostupna video dokumentacija performativnih
akcija. Izvođenja realizovana u CZKD od 2020.
godine, kao i u okviru Memorijala „Nadežda Petro-
vić” od 1. oktobra do 13. novembra 2022. godine,
predstavljaju samo fragment ukupnog performa-
tivnog arhiva, koji će biti sukcesivno prikazivan u
Beogradu tokom juna u narednim godinama.
Autorski tim Performativnog arhiva: Ana Miljanić,
Simona Ognjanović, Branko Pavić i Dejan Vasić.

Izvođačko-autorsko-tehnički tim aktivacije na
MNP: Nikola Cekerevac, Pavle Čemerikić, Anja
Đokić, Ana Isaković, Mihajlo Jovanović, Anasta-
sija Jović, Aleksandar Kecman, Sanja Marković,
Ana Miljanić, Nedim Nezirović, Nina Šerbedžija,
Katarina Simeunović, Dragan Škorić, Audrey Valli i
Vladan Radulović.

Pozorišni projekat AT-90: Hana Beštić, Srđan Ćur-
lić, Pavle Čemerikić, Milutin Dapčević, Anja Đorđe-
vić, Vladislava Đorđević, Aleksandar Kecman, Želj-
ko Maksimović, Nikola Malbaša, Nataša Marković,
Sanja Marković, Milutin Milošević, Ana Miljanić,
Maja Mirković, Ema Muratović, Nedim Nezirović,
Marija Opsenica, Branko Pavić, Vladimir Pejčević,
Kiša Radić, Bojana Stojković, Nina Šerbedžija,
Miloš Timotijević i Đorđe Živadinović Grgur.

Desno:
Ana Miljanić AT-90: Performativni arhiv,
video stil, 2022.

Ana Miljanić, rediteljka i antropološkinja. Diplomirala je u klasi Miroslava Belovića sa Maramboovim „Našim očevima“ sa praizvedbom u Beogradskom dramskom pozorištu. Predstava je pozvana na Sterijino pozorje u Novom Sadu. Ko-osnivačica je i dugogodišnja izvršna direktorka Centra za kulturnu dekontaminaciju, koji se otvara kao pozorište sa njenom predstavom „Zli dusi“ Dostojevskog, u adaptaciji Albera Kamija, 1995. godine. „Skladište Danila Kiša“, njena druga predstava u CZKD, igrala se u čitavom prostoru paviljona, dvorišta i krovova, ali i u Crnoj Gori i Hrvatskoj (Pula, 1998). Godine 1997. radi predstavu po Vilhelmu Rajhu, „Slušaj mali čoveče“, u okviru festivala „Žudnja za životom“ (Beograd) i, u nastavku, u okviru projekta „Re-mapping“ (Stokholm, 1998). Između mnogih predstava, javnih gestova, igranih predavanja i drugih programa (akcija, izložbi, konferencija) koje uređuje, koncipira i režira u Centru za kulturnu dekontaminaciju i u drugim označenim prostorima, izdvajaju se tri kultne predstave. „O Nemačkoj“ (1999) prema prepisci Hermana Broha, poučnim komadima Bertolda Brehta i esejima Hane Arent; „Bordel ratnika“ po tekstovima Ivana Čolovića i drugoj sakupljenoj građi, igrana u Muzeju 25. maj, današnjem Muzeju istorije Jugoslavije (i na BITEF Festivalu, 2001.); „Pornografija 1, 2...4“ šestosatna predstava izvođena u bioskopu Partizan u Beogradu (BELEF Festival, 2005.).

Master diplomu u sferi međunarodnih odnosa stekla je 2003. godine na Univerzitetu Kolumbija (School of International and Public Affairs). Dobitnica je više internacionalnih stipendija i nagrada. Magistrirala je i doktorirala na Odeljenju za antropologiju i na Institutu za komparativnu književnost i teoriju Kolumbijskog Univerziteta 2018. godine. Predstava „Autentična tumačenja“: '68 - činovi prepričavanja koju režira 2018. godine igra se/igrana je preko dvadeset puta u različitim varijantama – uvek novim "radnim verzijama". Odlukom Upravnog odbora od 10.07.2019. godine povodom smrti Borke Pavićević, na predlog kolektiva CZKD, imenovana je za direktorku Centra za kulturnu dekontaminaciju.

Produkcija: Galerija Nadežda Petrović Čačak i Centar za kulturnu dekontaminaciju Beograd.

Levo:

Ana Miljanić AT-90: *Performativni arhiv*,
foto: Simona Ogrjanović i Audrey Valli, 2022.

Arpad Pulai

Senzacija vunениh vlakana

21-26.12.2022.

Na samostalnoj izložbi Senzacija vunениh vlakana, u formi prostorne instalacije Arpad Pulai izložio je nekoliko tekstilnih skulptura iz ciklusa Koreni tekstila, Introspekcija, Arktička morska čigra, i multidisciplinarni rad Da li je digitalno taktilno?, kao i zvučnu instalaciju i dokumentarne fotografije procesa rada. Arpadove skulpture realizovane su u tehnikama filcanje iglom, pustovanje, pletenje, kukičanje, koje izborom materijala, osim vizuelne uključuju i taktilnu komponentu, i zvuka i fotografije, čime se ukazuje na dokumentarni aspekt umetničkog procesa, koji uz uključivanje telesne koreografije dodatno akcentuje performativnost njihovog nastanka. Korišćenjem zoomornih, floralnih i ljudskih formi-biomimetike, Arpad ukazuje i na šire društvene probleme koji nastaju usled disbalansa u odnosu čoveka naspram prirode.

Levo:
Arpad Pulai, *Senzacije vunениh vlakana*,
pogled na postavku
foto: Srđan Veljović, 2022.

Ideja za stvaranje vunениh skulptura potiče od fotografije iz detinjstva na kojoj je prikazan dečak kako stoji pored psa. Ovu fotografiju sam prepoznao kao glavno polazište za crtež kao osnovu za realizaciju tapiserije u klečanoj tehnici. Za mene je to bila odlična prilika da foto - dokument iz detinjstva prevedem u tekstilni medij.

Kao dodatnu arhivsku građu za realizaciju vunениh skulptura koristio sam prvih dvanaest godina života na salašu. Detinjstvo sam proveo u okruženju divljih životinja poput: jata divljih pataka, zečeva i lisica... bio je to nepresušni izvor inspiracije za razvoj zoomornih trodimenzionalnih tekstilnih formi. Svaki detalj iz detinjstva sam počeo da osvešćujem i materijalizujem kroz svoje stvaralaštvo. Shvatio sam koliko je život u prirodi bio dragocen period kojem se u poslednjih deset godina neprestano vraćam. Nedostatak boravka u prirodi sam počeo kompenzovati kroz vizuelno stvaralaštvo.

Tapiserija me interesuje kao medij vizuelnog izražavanja. Osnovna zamisao bila je da idejno rešenje prenesem u klečanoj tehnici tkanja na vertikalnom razboju. Ali kako se približavao moment realizacije shvatio sam da ne postoje uslovi za takav oblik rada u ateljeu zbog čega je usledila intenzivnija potraga za materijalom i tehnikom sa kojima bi bila moguća realizacija mojih idejnih skica. Sama pomisao da se moji crteži mogu preneti u trodimenzionalnu formu me je opčinila i pokrenula na neumorno traganje za tekstilnom tehnikom pomoću koje bih moje skice učinio prostornim radom. Već nakon par dana znao sam da su vunena vlakna materijal sa kojim ću realizovati moje skulpture ali nisam znao krajnji ishod.

Tehnika filcanja je u opštoj suprotnosti sa načinom života koji živim. Filcanje zahteva izuzetnu temeljnu tehničku pripremu, minuciozni rad, strpljenje i istrajnost u radu. Glavna tehnika je mokro filcanje, a da bi se vlakna vune sjedinila, vuna se postavlja slojevito na podlogu od vazdušaste folije, sapunja se, poliva hladnom, a potom toplom vodom, usled čega dolazi do termičkog šoka na vunanim vlaknima, i na taj način vlakna se sjedinjuju u jednu kompaktnu površinu. Drugi korak u procesu modelovanja je filcanje iglom, a šesljlana vlakna vune se koriste poput mase koja se nanosi na željeno polje tepiha pomoću igle za filcanje. Potom se vunena vlakna fiksiraju i modeluju. Na kraju procesa tepih se dodatno sapunja, ispira i suši.

Arpad Pulai

Arpad Pulai rođen (1986, Vrbas), završio Srednju školu za dizajn „Bogdan Šuput“ u Novom Sadu na Odseku tekstil. Diplomirao je na Fakultetu primenjenih umetnosti u Beogradu, Odsek dizajn tekstila (2011), na kojem je doktorand. Član ULUPUDS-a u svojstvu kandidata od 2013, a od 2014. godine postaje punopravni član sekcije Tekstil i savremeno odevanje. U 2014. godini osnovao udruženje građana "Čunak" koje za cilj ima revalorizaciju tekstilnih tehnika, dok je delatnost udruženja tkanje na horizontalnim i vertikalnim razbojima, obuka ručnog i mašinskog pletenja, likovno-tekstilne radionice. Bio je zaposlen u Školi za dizajn "Bogdan Šuput" u Novom Sadu, kao profesor na predmetu Oblikovanje tekstila. Od 2015. godine radi kao stručni saradnik u nastavi na Fakultetu primenjenih umetnosti na odseku dizajn tekstila. Od 2017. godine je član ETN (European Textile Network).

Dole i desno:
Arpad Pulai, *Senzacije vunениh vlakana*,
pogled na postavku
foto: Srđan Veljović, 2022.

Sanja Anđelković

Sneg padne u sred leta na jednoj strani sveta, druga ga uhvati

07-10.12.2022.

Moju umetničku praksu vidim kao pronalaženje sredine – uzemljenja, medijalnog glasa između roda i nacionalnosti, ljudi i neljudi, živih i ne-živih.
Sanja Anđelković

Na samostalnoj izložbi Sneg padne u sred leta na jednoj strani sveta, druga ga uhvati, u formatu prostorne instalacije prikazana su četiri filma/ video rada Sanje Anđelković: 10,9,8,7,6..., Drugačija vrsta raja, Život na Zemlji?, kao i video rad Zvuk umiruće pčele, koji su nastali u poslednje dve godine. Ovi radovi nastali kroz kompjuterski generisanu realnost, pričaju priču o zamišljenim svetovima iz perspektive ekoloških problema današnjice. Praveći spekulativnu vezu između sveta živog i ne-živog, životinja, biljaka i ljudi, uz spajanje naučnih radova, etnografsko-antropoloških metoda i fiktivnih priča, Sanja Anđelković gradi fabulu o manje antropocentričnom narativu, kojim se sa uzemljenjem u sadašnjosti otvara pogled ka horizontu budućnosti.

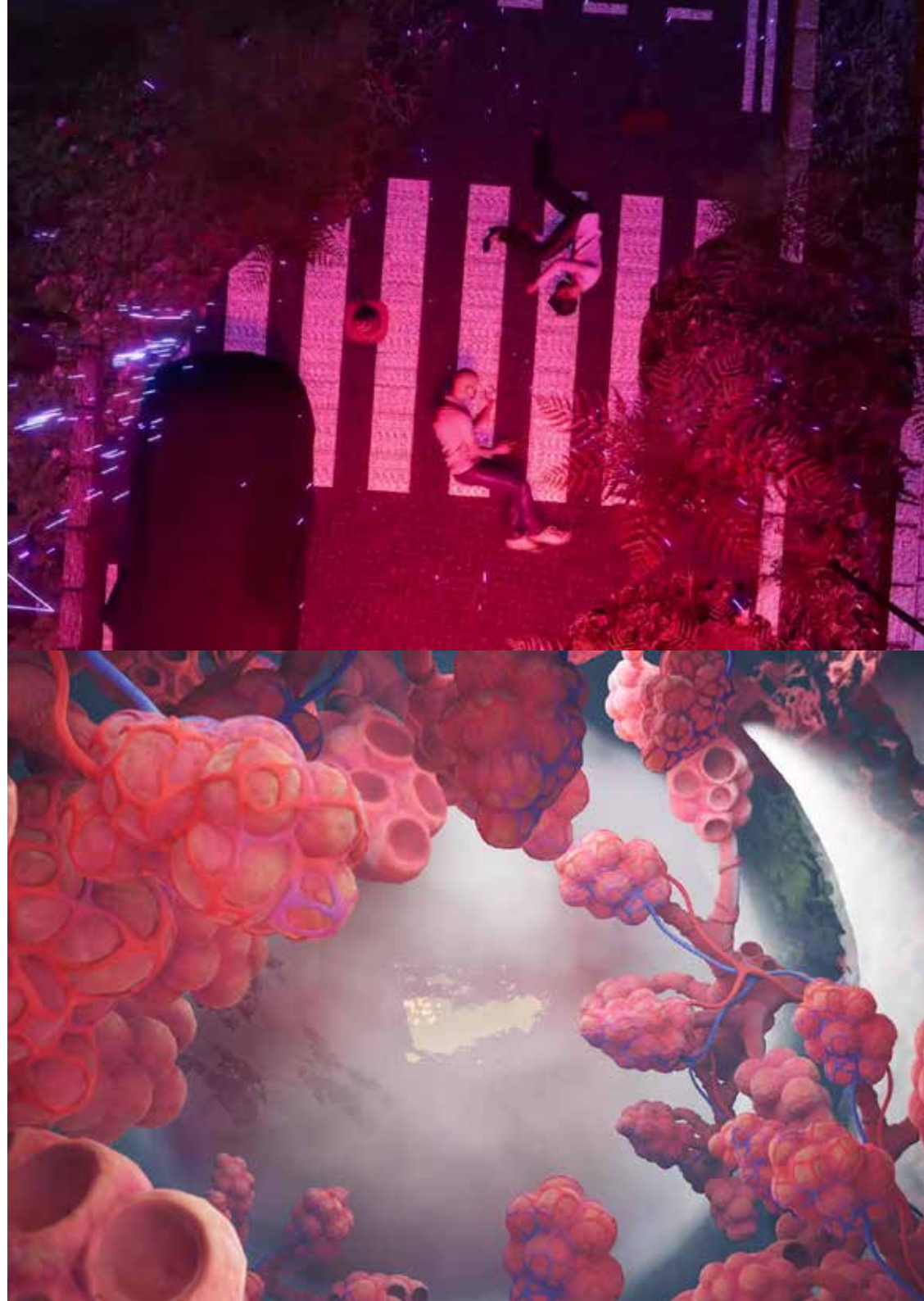
Video rad 10,9,8,7... je osmišljen kao spekulativni film, sa jakim akcentom na tekstualnu naraciju. Kao takav, tekstualna/vizuelna naracija se deli na četiri različita dela spekulacije i dva dela realnosti u kojoj se protagonistkinja nalazi dok je uspavljaju pred operaciju. 10,9,8,7... je spekulativna fikcija koja se dotiče teme životne sredine i nežno prolazi kroz period tehnokratije smešten u prostor kompjuterski generisanih slika. Radnja filma smeštena je u (post)pandemijski okvir i nosi priču o Duli, isključivo iz prvog lica, njenim mislima i susretima sa različitim entitetima tokom opšte anestezije.

Drugačija vrsta raja je spekulativna fikcija koja se dotiče teme životne sredine i nežno prolazi kroz period tehnokratije smešten u prostor kompjuterski generisane slike. Radnja filma smeštena je u (post)pandemijski okvir i prati priču Aruma (Titan Arum- "Cvet leš"), odnosno onoga što je ostalo od njega. Film uzima mnogo referenci i aproprijacija vezanih za lokalno, ali i globalno, uzima delove hiperobjektivisane stvarnosti. Upoređuje geografske kontekste i stvara svet od mnogo slojeva.

Sola, heroína filma, radi za biotehnološku kompaniju, koja razvija Agelokk, pilulu koja obećava večnu mladost i zdravlje. U jednom eksperimentu, Sola pravi mešavinu koristeći najdragocenije sastojke koji se mogu naći na Zemlji. Nezadovoljna svojim svakodnevnim životom, Sola odlučuje da sama uzme eksperimentalnu pilulu uprkos nepoznatim posledicama. Nakon što je uzme, Solino telo postaje eterično i ona se - van njene kontrole - uzdiže na Mars.

Desno gore:
Sanja Anđelković, *Dručija vrsta raja*,
video stil, 2020.

Desno dole:
Sanja Anđelković, *10, 9, 8, 7, 6...*,
video stil, 2021.

Kao posledica toga, ona je prognana sa Zemlje i od sada mora da živi prvenstveno na Marsu. Sa Marsa uspeva da uspostavi kontakt sa svojim najmilijima putem satelitske komunikacije. Njihova ljudski razumljiva prepiska — bilo pismom, glasom ili video-snimkom — traje do neizbežne smrti njene porodice i prijatelja na Zemlji. Ipak, sa Solinog novouzdignutog položaja, ona posmatra — iz daljine — kako svaki od njenih voljenih prolazi kroz smrt i reinkarnira se u potpuno nova bića, od kojih su neka na ivici izumiranja, dok su druga u putanji brzog širenja. Svaka od ovih reinkarnacija primorava Solu da koristi nove načine komunikacije koji su joj strani, bilo da se radi o periodičnim cikadama, letećim ribama ili kantarionu. U njenom stečenom stanju nirvane, posmatranje Zemlje koja se transformiše istovremeno je usamljen i prosvetljujući posao.

Spekulativni rad je jedna poetska tehnologija, osmišljena da opstruiše razlike između temporalnosti i iskustva datog subjekta. Govori o vremenu koje se već dogodilo, ali projektovano u budućnost. Kao da govori iz stomaka Zemlje, glavna protagonistkinja šalje pisma svom nerođenom detetu negde u budućnost, smeštena u 2038. godinu, kada će se održati sledeći ciklus periodične cikade. Prikazuje jedno jedino pismo u obliku kratkog videa, izvučeno iz konteksta mnogih. Pismo stoji samostalno kao apostrofni tekst.

Levo gore:
Sanja Anđelković, *Sneg padne na jednoj strani sveta, druga ga uhvati*, pogled na postavku izložbe
foto: Srđan Veljović, 2022.

Levo dole:
Sanja Anđelković, *Zvuk umiruće pčele*,
video stil, 2022.

Sanja Anđelković je rođena u Novom Sadu 1991. godine, u kojem živi i radi. Osnovne (2019.) i master studije (2021.) završila je na odseku Novi Mediji, na Univerzitetu u Novom Sadu. Sanjina audio-vizuelna i tekstualna umetnička praksa bazirana je na istraživačkom procesu, sa akcentom na ispitivanju granice između dokumentarizma i spekulativnosti, sa fokusom na pitanja roda, društveno-političkog konteksta, i mesta lične traume.

Katerzyna Kozyra Fondacija, Centar za kulturnu dekontaminaciju i partneri uputili su Otvorenog poziva za mlade umetnice iz Albanije, Kosova, Srbije i V4 grupe, na koji se javilo više od 250 umetnica. Od 30 pristiglih aplikacija iz Srbije, žiri koji je radio u sastavu: Mirjana Dragosavljević, Simona Ogrjanović i Dejan Vasić, izabrao je osam finalistkinja: Sanja Anđelković, Marianna Feher Nikolić, Aleksandra Saša Jeremić, Jelena Mijić, Sunčica Pasuljević Kandić, Anastasija Pavić, Anja Tončić, Adrienn Ujhazi.

Međunarodni žiri koji su činili: Renea Begolli, Adela Demetja, Róna Kopeckzy, Lucia Kvočáková, Daniela Šiandorová, Bogna Stefańska i Dejan Vasić, dodelilo je nagrade u okviru Otvorenog poziva Sekundarne arhive umetnicama: Elsamina Musiq (ALB), Laureta Hajrullahu (KOS), Sanja Anđelković (SRB), and Paula Malinowska (SK).

Sekundarna Arhiva je inicijativa Katarzyna Kozyra Foundation koju sa partnerima iz Centralne i Istočne Evrope sprovodi i CZKD. Arhiva priča priču o umetnosti Centralne i Istočne Evrope iz rodne perspektive, i pokriva period nakon Drugog svetskog rata do danas. Ova arhiva sastavljena je od umetničkih iskaza (stejtmnt) i nepoznatih stranica biografija i praksi umetnica, iz koje možemo videti imena onih koje su bile marginalizovane, zaboravljene, zapostavljene i/ili ostale nedovoljno poznate široj javnosti u jednakoj meri kao i njihova umetnička dela.

SEKUNDARNA ARHIVA

160 Umetnica
9 Zemalja

Zvučna instalacija
02:59:49

SECONDARY
ARCHIVE

Sekundarna arhiva

27.12. 2022 – 14.01.2023.

Preko 160 umetnica iz Albanije, Belorusije, Češke, Mađarske, Kosova, Poljske, Srbije, Slovačke i Ukrajine učestvovala su u projektu Sekundarna arhiva na Evropskom nomadskom bijenalu Manifesta 14 koji je održan u Prištini. Posle premijere, ovaj jedinstveni zvučni projekat je predstavljen u Centru za kulturnu dekontaminaciju.

U našem zajedničkom predlogu za program Manifeste 14, osmislili smo projekat koji ohrabruje način saradnje koji je horizontalan. Poništili smo ulogu kuratora, kao i selekcije umetnica, nismo dali prednost nijednoj pojedinačnoj zemlji porekla ili predmetu; i time smo želeli da izbegnemo teme koje natkriljuju i uglavnom ne uspevaju da uzmu u obzir osobenosti specifičnih konteksta. Projekat je predstavljanje Sekundarne arhive koja se otvara kao delo zasnovano na zvuku, omogućavajući glasovima umetnica da rezoniraju u prostoru. Ovo delo sastoji se od stotina jednogminutnih audio snimaka umetnica koji su deo arhiva. Snimci se odnose prema tri osnovne niti Sekundarne arhive: Umetnosti, Životu i Politici. Sadržaj audio snimaka je u različitim formama: od pisma koje se čita naglas, zvučne poezije, slogana, ispovedi, do jednostavne reči koja se ponavlja šapatom ili uzvikom.

Zamišljen kao dijalog između umetničkih pozicija žena različitih generacija, geografija i disonantnih temporalnosti koje su iznete audio snimcima, arhiv ohrabruje nove modele naracije i izgradnje odnosa. Kako bi se odrazila raznolikost i složenost regiona, koji se često percipira kao kulturno homogen, audio snimci su na maternjim jezicima umetnica ili na jeziku po njihovom izboru. Ovaj snažni talas zvuka manifestuje manjak prisustva i čini vidljivim nevidljivost žena, regija, nepriznatih granica, jezika i delova narativa. Istovremeno, mišljen je i da bude ruka pružena ka zajedničkoj budućnosti, kako se ne bi ignorisale raznolikosti, već da se narativi, priče, iskustva i putevi dele. Arhivska prezentacija istražuje kulturne slojeve ovih zemalja i u centar dovodi nematerijalne prakse i znanja koja su blisko povezani sa iskustvima žena u umetnosti, i kao takva radi sa istorijom koja je ostavila malobrojne ili nikakve opipljive tragove. Secondaryarchive.org je jedinstvena onlajn arhiva koja predstavlja izjave tri generacije umetnica iz Centralne i Istočne Evrope. Manifesta 14 je bila prilika da platforma izađe iz svog trenutnog virtuelnog okvira i predstavi se u direktnoj, empirijskoj formi naracije. Secondaryarchive.org je stvorena kao odgovor na nedostatak vidljivosti žena u Centralnoj i Istočnoj Evropi u recentnoj istoriji umetnosti. Digitalni arhiv, na kojem su protekle dve godine radili Fondacija Katarzyna Kozyra i partneri, osmišljen je da prikaže radove umetnica iz ovih regiona i stvori prostor gde mogu da govore aktivnim glasom. Platforma je do sada sakupila preko 430 izjava umetnica iz Albanije, Belorusije, Češke, Mađarske, Poljske, Kosova, Srbije, Slovačke i Ukrajine. Sve umetnice zastupljene u arhivu pozvane su da učestvuju na izložbi Manifesta 14.

Albanija/Albania

Bora Baboçi & Jona Xhepa
Donika Çina
Yllka Gjollësja
Ledia Kostandini
Iva Lulashi
Violana Murataj
Silvi Naçi
Flutura Preka
Edit Pula
Merita Selimi
Eli Xoxa

Belorusija/Belarus

Xisha Angelova
Alena Davidovich
Zhanna Gladko
Janna Grak
Masha Maroz
Volha Maslouskaya
Vika Mitrichenko
Marina Naprushkina
Ulyana Nevzorova
Ala Savashevich
Nadya Sayapina
Olga Sazykina
Antonina Slobodchikova
Anna Sokolova
Tamara Sokolova
Olga Sosnovskaya
Varvara Sudnik
Masha Svyatogor
Galina Vasilyeva
Natalya Zaloznaya
Alesia Zhitkevich

Republika Češka

/ Czech Republic

Darina Alster
Veronika Šrek Bromová
Markéta Garai
Libuše Jarcovjácová
Magdalena Jetelová
Alena Kotzmannová
Viktorie Langer
Mirka Ptáčková
Sráč Sam
Sláva Sobotovičová
Adéla Součková

Poljska/Poland

Basia Bańda
Anna Baumgart
Beata Ewa Białecka
Dobrawa Borkała
Bogna Burska
Izabela Chamczyk
Magdalena Ciemierniewicz
Ewa Ciepielewska
Agata Cieślak
Martyna Czech
Tatiana Czekalska
Iwona Demko
Monika Drożyńska

Karolina Gembara
Małgorzata Goliśzewska
Barbara Gryka
Małgorzata Gurowska
Izabella Gustowska
Joanna Helander
Marta Hryniuk
Ewa Hubar
Karolina Jabłońska
Edka Jarząb
Zuzanna Janin
Katarzyna Józefowicz
Agnieszka Kalinowska
Kle Mens
Kolektyw Łaski
Dominika Kowynia
Katarzyna Kozyra
Marta Krześlak
Aleksandra Kubiak
Agnieszka Kurant
Natalia LL
Ewa Łuczak
Agnieszka Mastalerz
Martyna Miller
Małgorzata Mirga-Tas
Małgorzata Mycek
Ania Nowak
Dorota Podlaska
Aleka Polis
Marta Romankiv
Irmína Rusicka
Jadwiga Sawicka
Anna Siekierska
Aleksandra Ska
Jadwiga Subczyńska
Katarzyna Szumska
Małgorzata Turewicz-
-Lafranchi
Ewelina Węgiel
Jaśmina Wójcik
Agata Zbylut

Madarska/Hungary

Nikolett Balázs
Marianne Csáky
Orshi Drozdik
Sári Ember
Andrea Fajgerné Dudás
Viola Fátýol
Judit Kis
Katalin Ladik
Ágnes Éva Molnár
Viktória Monhor
Tímea Oravecz
Katharina Roters
Katarina Šević
Eszter Ágnes Szabó
Eszter Szabó
Lilla Szász
Henrietta Szira
Kata Tranker
Dominika Trapp

Kosovo/Kosovo

Lirije Buliqi
HAVEIT
Majlinda Hoxha
Zake Prelvukaj
Miradije Ramiqi
Kaltrinë Rustemi
Fitore Isufi Shukriu-Koja
Alketa Xhafa Mripa
Rudina Xhaferi
Valbona Zherka

Srbija/Serbia

Dubravka Đurić
Isidora Ilić
Ivana Ivković
Ana Knežević
Bojana Knežević
Neda Kovinić
Milena Maksimović
(1976-2014)
Marina Marković
Jelena Micić
Darinka Pop Mitić
Mima Orlović
(1965-2020)
Tanja Ostojić
Andrea Palašti
Vesna Pavlović
Jelica Radovanović
DRUGarica Milica Rakić
Ivana Smiljanić
Jasmina Tešanović
Milica Tomić
Vesna Vesić
Katarina Zdjelar
Dragana Žarevac

Slovačka/Slovakia

Leontína Berková
Pavína Fichta Čierna
Ľubomíra Sekerášová

Ukraina/Ukraine

Yana Bachynska
Tereza Barabash
Oksana Chepelyk
Olga Fedorova
Uli Golub
Ksenia Hnylytska
Alevtina Kakhidze
Tetiana Kornieieva
Yulia Kostereva
Yulia Krivich
Maria Kulikovska
Anna Manankina
Valeria Troubina
Anna Zvyagintseva

Lider projekta

/ Project leader

Katarzyna Kozyra
Foundation

Partneri/Partners

Tirana Art Lab (Albania)
Ambasada Kultury
(Belarus/Lithuania/Germany)
MeetFactory
(Czech Republic)
Easttopics (Hungary)
Oral History Initiative
(Kosovo)
Center for Cultural
Decontamination (Serbia)
björnsonova (Slovakia)
Artsvit Gallery (Ukraine)

U saradnji sa

/ In cooperation with

Asia Tsisar (Katarzyna Kozyra
Foundation)
Adela Demetja (Albania)
Anna Chistoserdova
and Valentina Kiselyova
(Belarus)
Piotr Sikora and Daniela
Šiandorová
(Czech Republic)
Róna Kopeczky (Hungary)
Erëmirë Krasniqi & Rënea
Begolli (Kosovo)
Mirjana Dragosavljević
Simona Ognjanović
Dejan Vasić and Jelena
Vesić (Serbia)
Lucia Kvočáková
(Slovakia)
Iryna Polikarchuk (Ukraine)

Dizajn zvuka

/Sound design

Ninja Guru Studio
(Nick Acorne & Valerio Zanini)

Dizajn/Design

Marijana Markoska

Finansijska podrška

/ Financial support

Visegrad Fund
Stabilisation Fund for
Culture and Education
2022 of the German
Federal Foreign Office
and the Goethe-Institut

Impresum

Likovni program CZKD 2022:

Umetnost, kritika i politika

Katalog

Izdavač: Centar CZKD - Centar za kulturnu
dekontaminaciju, Birčaninova 21, Beograd

Za izdavača: Ana Miljanić

Urednik: Dejan Vasić

Autori/autorke tekstova: Dejan Vasić, Vlasta Delimar,
Bojana Pejić, Balint Sombati, Arpad Pulai, Ana Miljanić,
Sanja Anđelković.

Fotografije programa: Srđan Veljović

Dizajn: Marijana Markoska

Štampa: Standard 2

Tiraž: 300

Projekat Likovni program CZKD 2022 podržalo je
Ministarstvo kulture i informisanja Republike
Srbije. Realizaciju projekta pomogli su Kulturni centar
Beograda, Dom kulture „Studentski grad“
i Galerija Remont.

Rad Centra za kulturnu dekontaminaciju podržavaju:
Fondacija za otvoreno društvo, Rockefeller Brothers
Fund, Sigrid Rausing Trust
i CCFFD Terre Solidaire.

Beograd, 2022.

ISBN-978-86-88001-32-8

COBISS.SR-ID 84219657

CIP - Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

069.9:7.038.54(497.11)''2022''(083.97)

LIKOVNI program CZKD 2022 : umetnost, kritika, politika
: [katalog] / [autori, autorke tekstova Dejan Vasić ... [et al]]
: [fotografije programa Srđan Veljović]. - Beograd : CZKD -
Centar za kulturnu dekontaminaciju, 2022 (Beograd : Standard
2). - [32] str. : ilustr. ; 21 cm

Podaci o autorima preuzeti iz kolofona. - Tiraž 300.

ISBN 978-86-88001-32-8

1. Vasić, Dejan, 1985- [autor]
a) Центар за културну деkontaminaciju (Београд) --
Визуелне уметности -- 2022 -- Програми

COBISS.SR-ID 84219657

likovni
program
CZKD
2022

Centar za kulturnu dekontaminaciju